GAZETA KUJAWSKA

ORGAN MIĘDZYPARTYJNY STRONNICTW POLITYCZNYCH

Nr. 3 — Rok I. | Włocławek, piątek 4 stycznia 1946 roku | Cena 2 złote

Niech rozwija się i krzepnie Demokratyczna Polska!

W przemówieniu, wygłoszonym w dniu 31 grudnia ub. r., Prezydent Krajowej Rady Narodowej, Bolesław Bierut, stwierdził, że rok 1945 zamyka tego rodzaju wysiłki i osiągnięcia rządu i narodu polskiego, które dają nam prawo do słusznej dumy i radości.

— „Walczyliśmy — powiedział m. in. Prezydent — w miarę swoich sił na wszystkich frontach — na morzu, lądzie i w powietrzu. Pierwsi podjęliśmy walkę i pierwsi ponieśliśmy najdotkliwsze straty. Barbarzyńska pięść hitlerowska w nas uderzyła najboleśniej. 68 miesięcy, najdłużej po Czechosłowacji, trwała niszcząca okupacja ziem polskich przez hordy hitlerowskie, a mimo to nigdy nie mieliśmy u siebie w kraju żadnych Quislingów i byliśmy pod tym względem jedynym podbitym, ale nieugiętym z krajów Europy — Żaden kraj nie doznał takiego zniszczenia, nie podlegał takim gwałtom jak Polska. Żaden naród nie ma tylu wypadków śmierci w spuściźnie, żadne państwo nie poniosło tak wielkich strat w ludności, a mimo to nie zaprzestaliśmy oporu, samoobrony i walki. Nasz ruch partyzancki — Gwardia Ludowa, Bataliony Chłopskie, Armia Ludowa, Armia Krajowa dały się poważnie we znaki okupantowi. Uczestniczyliśmy w wojnie, tworząc regularne siły zbrojne. Żołnierz polski przeszedł z Armią Czerwoną jej szlak bojowy od Oki aż do Szprewy. Zaczynając od dywizji Kościuszki w walce pod Leninο, uczestniczyliśmy we wszystkich bojach, w końcowej ich fazie w sile 12 dywizji, t.j. pół miliona żołnierzy. Nie zabrakło oręża polskiego w Norwegii, pod Tobrukiem, Monte Cassino i na polach boju we Francji. Bez wahania dawaliśmy w ofierze krew i życie wszędzie, gdzieśmy byli, aby przyspieszyć zwycięstwo narodów sprzymierzonych w walce z faszyzmem.

Byliśmy wiernym sojusznikiem w walce i wytrwaliśmy niezachwianie w chwilach najcięższych. Nie zawiedliśmy nigdy i mamy dzisiaj prawo radować się zwycięstwem, które jest i naszą ofiarną krwią okupione".

W dalszym ciągu swego przemówienia Prezydent potępił knowania wszelkich wrogich sił faszyzmu i reakcji.

Mówiąc dalej o niebezpieczeństwie, jakie stanowiłoby dla cywilizacji odrodzenie się faszyzmu, Prez. zaznaczył, że przed tym niebezpieczeństwem może uchronić narody i państwa jedynie demokratyzacja życia politycznego i społecznego.

Przechodząc do współpracy międzynarodowej, podniósł mówca inicjatywę współpracy i pomoc, udzielaną jednym narodom przez inne, jako najistotniejszy sposób zachowania i utrwalania pokoju.

Takim przykładem pomocy Europie jest akcja UNRRA, jeśli zaś chodzi o Polskę — również niespotykana w dziejach stosunków międzynarodowych pomoc ze strony Związku Radzieckiego.

Nie możemy zapomnieć, że ta pomoc sąsiedzka ze strony Związku Radzieckiego okazana nam została bez jakichkolwiek zobowiązań i warunków w okresie dla Polski najtrudniejszym i pozwoliła się nam odrazu podźwignąć z upadku koszmarnych lat niewoli hitlerowskiej. Właśnie z tego przyjaznego stosunku do słabszego sąsiada, z tej gotowości pomocy w najcięższej dla niego chwili widać wzór współpracy sąsiedzkiej, stanowiącej zasadnicze przeciwieństwo tendencyj faszystowskich.

W dalszym ciągu Prezydent omówił ogromne przemiany społeczne i gospodarcze, jakie zaszły u nas od chwili odzyskania niepodległości, a które były naturalną i nieuniknioną konsekwencją objęcia rządu przez najszersze warstwy społeczeństwa. Przewrót w naszych stosunkach gospodarczych i politycznych dokonał się drogą bankructwa starego systemu gospodarczego. W świetle wrześniowego doświadczenia jedynie właściwa dla odrodzenia naszego bytu niepodległościowego i rozwoju na zasadach demokracji okazała się władza w formie Krajowej Rady Narodowej, demokracja bowiem opiera swoją działalność na sojuszu i współpracy wszystkich warstw narodu.

Kończąc, prezydent Bierut zwrócił się do całego narodu polskiego, do matek, wdów i sierot po poległych bojownikach, gorąco pozdrowił inwalidów wojennych, oficerów i żołnierzy, dalej wszystkich pracowników państwowych i samorządowych, wyraził podziękowanie wszystkim warstwom narodu polskiego za pracę nad odbudową kraju.

— „Rodacy! — zakończył Prezydent — gdziekolwiek żyjecie i pracujecie, niechaj trwały spokój i umiłowanie pracy towarzyszą wam w roku 1946.

Niech rozwija się, krzepnie, i uszlachetnia najmilsza nam wszystkm Ojczyzna nasza — Demokratyczna Polska!"

W sprawie ziem odzyskanych nie ma wśród nas dwóch opinii i nigdy nie będzie rozłamu! — Czwarty dzień obrad K. R. N.

Czwarty dzień obrad Krajowej Rady Narodowej rozpoczął się od aktu uroczystego ślubowania nowych posłów, oraz tych posłów, którzy do tej pory ślubowania nie składali.

W dalszym ciągu dyskusji poseł Dybowski (SL) poruszył sprawę polityki Watykanu na terenie Polski oraz krzywd, jakie się dzieją Polakom na terenie Niemiec.

Poseł Zaręski (PSL) omawiał akcję siewną, żądając zorganizowania samorządu rolniczego, oraz podkreślił wagę zagospodarowania ziem zachodnich.

Poseł Popiel (Stron. Pracy) sprecyzował stanowisko swego stronnictwa wobec zagadnienia ziem odzyskanych.

„Leży w najbliższym naszym interesie, by nikt zagranicą nie mógł spekulować na tym, że w sprawie ziem odzyskanych, a specjalnie w sprawie linii granicznej na zachodzie, na Odrze i Nissie, można liczyć na jakikolwiek rozłam w opinii polskiej.

Jest kwestią poczucia odpowiedzialności tych panów, którzy jeszcze dziś potrafią w prasie emigracyjnej lub na manifestacjach politycznych w Londynie, zestawiać decyzję poczdamską z piątym rozbiorem Polski. Jest również kwestią poczucia odpowiedzialności tych panów, jeżeli gen. Anders w wywiadzie z przedstawicielem monarchistycznej partii włoskiej bredzi o jakiejś granicy etnicznej dla Państwa Polskiego.

My stoimy na stanowisku, że konferencja poczdamska, która przekazała Polsce w administrację ziemie po Nissę i Odrę, była pierwszym przejawem dokonującego się od tysiącleci aktu sprawiedliwości dziejowej, że te ziemie muszą wrócić do prawdziwych ich właścicieli.

Mamy tu obowiązek wszyscy stwierdzić, że na tym punkcie nie ma wśród nas dwóch opinii i nigdy nie będzie rozłamu".

Poseł ma nadzieję, że W. Brytania w sprawie granic wschodnich przyszłej Rzeszy, a zachodnich — Polski nie popełni błędu z okresu polityki Lloyd Georga.

Przechodząc do analizy programu ministra ziem odzyskanych mówca stwierdza, że program przedstawiony przez wicepremiera Gomułkę, jest jasny, prosty i jedyny. Jeśli chodzi o Stronnictwo Pracy, to mówca deklaruje swą bez zastrzeżeń współpracę w administrowaniu ziemiami odzyskanymi.

Poseł Zygner (PPS) porusza konieczność organizowania przedszkoli na terenach zachodnich oraz kursów dla dorosłych.

Poseł Dubiel (Polski Zw. Zachodni) stwierdza, że konferencja poczdamska była słusznym wynikiem polityki Rządu Jedności Narodowej.

Poseł Fijałkowski (Stron. Dem.) omawia akcję przesiedleńczą i wysuwa szereg wniosków dotyczących usprawnienia tej akcji.

Poseł ks. Borowiec (SL) rozpatruje sprawę dóbr t. zw. martwej ręki, wyjaśniając w tym względzie stanowisko prawa kościelnego. W imieniu stronnictwa mówca interpeluje ministra rolnictwa, czy należy dawać pozwolenie na sprzedaż tych dóbr — oczywiście nie dla celów osobistych — czy też wydać zakaz sprzedaży do czasu, gdy kwestia ta zostanie rozstrzygnięta na przyszłym Sejmie.

Nawiązując do zagadnienia reformy rolnej w sensie ogólniejszym mówca wywodzi, że wynika to poprostu z zasad nauki katolickiej, ażeby ubogi chłop mógł żyć.

Niejednokrotnie zarzuca się demokracji polskiej, że idzie przeciw religii, tymczasem demokracja polska opiera się właśnie na zasadach religii katolickiej. Żadna rewolucja na świecie nie poszła dalej niż ta rewolucja w pojęciach duchowych, której dokonał chrześcijanizm. Chrześcijanizm pierwszy w epoce niewolnictwa, upominał się o prawa szarego człowieka, co oznacza właściwie to samo, co powiedział później, twórca polityki gospodarczej Karol Marks.

Przechodząc do tematów jeszcze bardziej ogólnych mówca zastanawia się nad przeciwstawnością pojęć: religia i klerykalizm. Omawia też sprawę ziem zachodnich oraz nawołuje do walki z nadużyciami i korupcją.

Na zakończenie wzywa PSL i SL, aby wyprzedzały się w pracy nad dobrem ludu polskiego, a nie kłóciły się ze sobą.

Poseł Jagła (PSL) imieniem Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici" wysuwa szereg postulatów dotyczących gospodarki polskiej na zachodzie.

Następnie przyjęto wniosek przerwania dyskusji z zastrzeżeniem, że zabierze głos jeszcze trzech posłów.

Poseł Szalewski (PPR) porusza sprawę zagospodarowania ziem odzyskanych oraz weryfikacji ludności polskiej na zachodzie.

Mówca zwraca uwagę na fakt, że postępowanie rehabilitacyjne na Śląsku odbywa się w zbyt wolnym tempie i w związku z tym zgłasza wniosek w przedmiocie zmiany ustawy o wyłączeniu wrogich elementów ze społeczeństwa polskiego.

Budować będziemy

wielki gmach polskiej narodowej gospodarki!

Upaństwowienie przemysłu — Przemówienie ministra Minca

Dwie ustawy o kapitalnym znaczeniu

Minister przemysłu ob. Minc wygłosił w dniu wczorajszym na plenarnym posiedzeniu następujące przemówienie:

„Rząd wnosi na porządek obrad obecnej sesji Krajowej Rady Narodowej dwie ustawy o kapitalnym znaczeniu. Są to:

1) Ustawa o przyjęciu na własność państwa podstawowych gałęzi gospodarki narodowej i

2) Ustawa o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu.

Komisje, przemysłowa i prawniczo-regulaminowa, rozpatrzyły projekty tych ustaw i zostaną one szczegółowo przedstawione przez prawodawców. Ograniczam się przeto do wyłożenia tylko głównych motywów przemawiających za przyjęciem tych ustaw przez Krajową Radę Narodową.

Historyczne znaczenie ustaw

Należałoby powiedzieć, że są to ustawy o historycznym znaczeniu, gdyż wraz z pamiętnym dekretem o reformie rolnej określają podstawy gospodarcze Polski Demokratycznej.

Jako podstawowe gałęzie gospodarki narodowej rząd traktuje większy przemysł, komunikację kolejową i lotniczą, szczególnie ważne urządzenia składowe, magazynowe i przeładunkowe, oraz podstawowe przedsiębiorstwa bankowe. Jak należy odróżniać w naszych warunkach pojęcie większego przemysłu?

W naszych warunkach pojęcia wielkiego, średniego i drobnego przemysłu układają się inaczej niż w uprzemysłowionych krajach Europy i Ameryki Północnej.

To, co jest tam przemysłem drobnym u nas podpada pod kategorię przemysłu średniego, to, co tam jest przemysłem średnim, u nas odpowiada przemysłowi wielkiemu.

Granice upaństwowienia przemysłu

Tę okoliczność należy mieć na uwadze przy rozpatrywaniu i dyskutowaniu zaprojektowanej w ustawie granicy, przy której w zasadzie państwo przejmuje na własność przedsiębiorstwa przemysłowe. Jak wiadomo granica ta określona jest na zdolność zatrudnienia 50 pracowników na jedną zmianę. W naszych obecnych polskich warunkach przemysł znajdujący się powyżej tej granicy, nie może być określony inaczej, niż jako przemysł większy. Przy zastosowaniu tej granicy według szacunkowych statystycznych danych, jeżeli na 100% przyjąć całość osób w przemyśle i rzemiośle, to na rzemiosło i handel prywatny wypadnie 60% zatrudnionych, na przemysł upaństwowiony — 40% zatrudnionych.

Liczby te wymownie świadczą, że przedłożone Wysokiej Izbie projekty ustaw ograniczają udział czynnika państwowego jedynie do przemysłu większego.

Co wynika z danych cyfrowych?

Minister przytacza szereg danych cyfrowych, z których wynika po pierwsze, że zgodnie z tytułem ustawy rząd proponuje przejęcie na własność państwa tylko najbardziej podstawowych kluczowych gałęzi gospodarki narodowej. Wynika z nich po drugie, że zakres działania inicjatywy prywatnej pozostaje bardzo wielki nietylko w rolnictwie, ale i w rzemiośle, handlu i innych zawodach pozarolniczych.

Wynika z tych liczb, że naszymi podstawami gospodarczymi są nietylko indywidualne gospodarstwa na wsi i nietylko sektor upaństwowiony w przemyśle czy komunikacji, ale także i to w dużym stopniu indywidualne przedsiębiorstwa w zawodach pozarolniczych.

Musimy dbać o inicjatywę prywatną

Jeżeli chcemy szybkiego i pełnego rozwoju naszego kraju, to dbać musimy nietylko o indywidualne gospodarstwa rolnicze i nietylko o większe przedsiębiorstwa w sektorze upaństwowionym, ale także o inicjatywę prywatną w przemyśle i handlu. Oto dlaczego jednocześnie z ustawą o przejęciu na własnośc państwową podstawowych gałęzi gospodarki narodowej rząd występuje z wnioskiem o zaakceptowanie ustawy o popieraniu inicjatywy prywatnej w przemyśle i handlu.

Do czego dążymy?

Występujemy przed Wysoką Izbą z wnioskiem o przejęcie na własność podstawowych gałęzi gospodarki narodowej,

gdyż dążymy do szybkiej, planowej odbudowy kraju.

gdyż chcemy uniknąć chaosu gospodarczych kryzysów i bezrobocia,

gdyż nie chcemy wielkokapitalistycznego marnotrawstwa i rozrzutności.

gdyż chcemy, aby gospodarką rządziły potrzeby narodu, chłopa, robotnika i inteligenta, a nie prawa zysku,.

gdyż chcemy rozwoju wsi, i przełamania jej zacofania,

gdyż chcemy politycznej gospodarczej wolności kraju, a nie stworzenia z Polski kolonii czy półkolonii kapitału zagranicznego,

gdyż chcemy ugruntowania demokratycznej polityki na podstawach szerokiej demokracji gospodarczej,

gdyż chcemy usunąć wyzysk kapitalistyczny i chcemy wzrostu dobrobytu materialnego klasy robotniczej,

gdyż chcemy, aby robotnik był wolnym człowiekiem pracy, a nie zmechanizowanym robotem,

gdyż wyciągnąwszy wnioski z doświadczenia wiemy, o ile wyższa i skuteczniejsza jest forma gospodarki unarodowionej nad formą gospodarki wielkokapitalistycznej.

Występujemy przed Izbą z wnioskiem o przyjęcie przez państwo podstawowych gałęzi gospodarki po to, by nie służyły one interesom garstki magnatów wielkokapitalistycznych, by służyły one interesom całego narodu, budując jego dobrobyt, przyszłość i wielkość (długotrwałe oklaski).

Błędne rozumowanie

Porównuje się często naszą obecną upaństwowioną gospodarkę z etatystycznymi przedsiębiorstwami Polski przedwrześniowej.

Chcemy wyraźnie i jasno stwierdzić, że takie porównywanie jest w swoich podstawach błędne i musi z konieczności prowadzić do błędnych wniosków. Przedsiębiorstwa etatystyczne były przedsiębiorstwem państwa rządzonego przez obszarników i wielkich kapitalistów i dlatego kierunek ich działalności musiał być zgodny z ogólnym charakterem państwa, którego były własnością.

Stąd i dlatego przedsiębiorstwa te pracowały nie dla narodu, a dla państwa obszarników i wielkich kapitalistów. Stąd i dlatego działalność tych przedsiębiorstw nie dawała żadnych realnych wyników w dziedzinie poprawy bytu szerokich mas ludowych.

Służyć interesom narodu

Nasze przedsiębiorstwa państwowe są przedsiębiorstwami państwa demokratycznego, państwa rządzonego przez masy ludowe. Stąd i dlatego nasze przedsiębiorstwa państwowe służą i w coraz większym stopniu służyć będą interesom narodu.

Nasze przedsiębiorstwa upaństwowione wchodzą w zakres planowej państwowej gospodarki, nie jako oddzielne, oderwane kompleksy, pozbawione zaplecza gospodarczego Nasze przedsiębiorstwa upaństwowione stanowią wielkie i zwarte całości gospodarcze, całości, których każda część posiada zaplecze gospodarcze w postaci innych kompleksów sektoru upaństwowionego, całości, w których wzajemnie kompensują się gałęzie wymagające wielkich inwestycji i przez to czasowo nierentowne w zestawieniu z gałęziami, które już dziś osiągają wielkie dochody.

W starej formie — nowa treść

Stąd i dlatego nasze przedsiębiorstwa państwowe mają wielkie widoki na to, by po częściowym chociażby wyrównaniu zniszczeń wojennych, stanowić poważne źródła dochodu dla państwa,

Nasze przedsiębiorstwa upaństwowione rządzone są przez ludzi przemysłu, starych inżynierów i techników i nowych ludzi, ludzi z dołu, wydźwigniętych z mas robotniczych na stanowiska kierownicze.

Stąd i dlatego nie ma ducha chińskich mandarynów w naszym sektorze upaństwowionym, a tętnić w nim będzie, coraz bardziej tętnić, młody i zdrowy duch dobrze pojętej przedsiębiorczości.

Chcemy w organizowaniu sektoru upaństwowionego wziąć z kapitalizmu to, co było w nim dobrego. Chcemy wziąć giętką i skuteczną formę przedsiębiorstwa skomercjalizowanego, dążącego do rentowności, do dochodu.

Chcemy aby ta rentowność, ten dochód służyły szerokim warstwom narodu, a nie garstce wielkich kapitalistów. Chcemy w starą formę wlać nową treść, treść gospodarki demokratycznej.

Chcemy u steru postawić nowych ludzi, ludzi z masy. Robimy to już i robić będziemy dalej w coraz większych rozmiarach.

Wiemy, że mamy jeszcze bardzo wiele rażących braków, ale wiemy również, że naród polski i klasa robotnicza ma dość siły, by tym wszystkim zadaniom podołać.

Jeżeli nas spytają, gdzie gwarancja, że olbrzymi dorobek oddany w ręce państwa, nie zostanie zmarnowany — odpowiadamy na to:

Gwarancja leży w demokratycznym charakterze naszego państwa, w demokratycznym charakterze naszej gospodarki, w inicjatywie, energii twórczej, w ofiarności, zdolności i talencie polskich mas ludowych. (Długotrwałe oklaski).

Dwojaki sposób upaństwowienia.

W myśl złożonych projektów ustaw podstawowe gałęzie gospodarki narodowej przechodzą na własność państwa w dwojaki sposób:

Przedsiębiorstwa poniemieckie przechodzą na własność państwa bez odszkodowania, przedsiębiorstwa, będące własnością obywateli polskich i obywateli państw zaprzyjaźnionych, przechodzą na własność państwa za odszkodowaniem.

Conajmniej 2/3 wszystkich przedsiębiorstw przechodzących na własność państwa, przypada państwu bez odszkodowania, a najwyżej 1/3 za odszkodowaniem. Jeżeli natomiast spojrzymy nie od strony liczby przedsiębiorstw, a od strony ich wartości, to okaże się, że z ogólnej wartości majątku przechodzącego na rzecz państwa conajmniej 3/4 przechodzi bez odszkodowania, a co najwyżej 1/4 za odszkodowaniem.

Nie wchodzimy na drogę rewolucji socjalistycznej.

Powstaje następne pytanie: czy słuszna jest wypłata odszkodowań, które ciążą w sposób bolesny na całym kraju, opóźniając i utrudniając jego odbudowę. Stoimy na stanowisku wypłaty odszkodowania z następujących zasadniczych względów:

Wzgląd pierwszy to charakter odbywających się u nas przemian społecznych. Konfiskata przedsiębiorstw bez odszkodowania oznaczałoby wejście na drogę rewolucji socjalistycznej. My na tę drogę nie wchodzimy i dlatego wypłacamy odszkodowania.

Przeprowadziliśmy natomiast na wsi polskiej pod postacią reformy rolnej rewolucję agrarną, rewolucję spóźnioną u nas w stosunku do innych krajów zachodnich. I dlatego podobnie, jak to było np. we Francji, przeprowadziliśmy wywłaszczenie ziemi obszarniczej bez odszkodowania.

Wzgląd drugi to dążenie do uczynienia wszystkiego, by zaprowadzić jak najszybciej do nawiązania normalnych gospodarczych stosunków z zachodem przez wypłatę słusznego, usprawiedliwionego odszkodowania zagranicznym kapitalistom.

Chcemy usunąć wszelkie możliwe preteksty, zmierzające do utrudnienia naszych więzi gospodarczych z zachodem. Nie znaczy to bynajmniej byśmy się godzili na to by słuszne odszkodowanie przeobraziło się w jakiś haracz i daninę hamujące rozwój naszego kraju.

Sądzę, że będę wyrazicielem opinii całej Wysokiej Izby i całego narodu, jeśli powiem, że odszkodowania słuszne winny być przez nas wypłacone w takiej wysokości, w takich formach, w takich terminach i w takich warunkach, by nie przeszkadzały w szybkiej odbudowie i rozbudowie naszej gospodarki (oklaski).

Niezbędna jasność

Złożone projekty ustaw rozgraniczają pole działalności państwa i inicjatywy prywatnej i wnoszą w tę niedostatecznie dotąd rozwiązaną kwestię niezbędną jasność.

Ustawa o zakładaniu nowych przedsiębiorstw i popieraniu prywatnej inicjatywy w przemyśle i handlu stanowi jakby list żelazny dla kupców i przemysłowców, wykonujących zgodnie z obowiązującymi przepisami swój zarobek.

Nienaruszalność prawa własności.

Ustawa ta stwierdza nienaruszalność prawa własności i nienaruszalność swobodnego rozporządzania tą własnością.

Ustawa ta stanowi podwaliny pełnej praworządności w dziedzinie gospodarczej. Ustawa ma na celu popieranie zdrowej inicjatywy prywatnej, przez stworzenie dla niej odpowiedniej atmosfery, odpowiedniego klimatu, odpowiednich ram działania i pełnego poczucia bezpieczeństwa.

Dlatego też dla tych części kapitału, które obecnie zaangażowały się w działalność spekulacyjną, ustawa ta powinna zabrzmieć jak trąbka odwrotu od powojennej spekulacji do normalnej, pokojowej działalności produkcyjnej i handlowej.

Walka ze spekulacją.

Jeśli chodzi o rząd, to dla każdego powinno być jesne, że im wydatniej będzie on popierał zdrową i pożyteczną prywatną inicjatywę w przemyśle i handlu, tym ostrzej i bezwzględniej będzie on zwalczał wszelkie objawy spekulacyjnego rozwydrzenia.

Spółdzielczość

Przez złożone projekty ustaw rząd dąży do określenia podstaw gospodarczo-ustrojowych Demokratycznej Polski, do sprecyzowania jej modelu gospodarczego. W tym modelu gospodarczym poważne i podstawowe miejsce zajmuje rozwój spółdzielczości.

Działalności spółdzielczości nie chcemy ograniczać jedynie do rozdziału dóbr, do dziedziny pośrednictwa między producentem a konsumentem. Uważamy, że w dziedzinie produkcji spółdzielczość winna zająć poważne miejsce. W całym szeregu gałęzi przemysłowych obok największych przedsiębiorstw administrowanych przez państwo spółdzielcza forma gospodarki powinna być przeważająca. (Oklaski).

Trzy wielkie daty

Takie są ogólne zarysy ustaw z którymi rząd staje dziś przed Krajową Radą Narodową. Nie wątpimy, że dążenia, które czerwoną nicią przechodzą przez te ustawy, są dążeniami olbrzymiej, przeważającej większości narodu. Chcielibyśmy, aby dzisiejsze głosowanie stało się symbolicznym potwierdzeniem tego, że cały naród jednoczy się w dążeniach do potęgi i niezależności gospodarczej Polski.

Nie wątpię, że dzień dzisiejszy stanie się dniem pamiętnym w historii demokracji polskiej.

Nie wątpimy, że do tej historii wejdą trzy wielkie daty:

22 lipca 1944 roku, dzień lipcowego manifestu, w którym wskrzeszone zostało na nowych demokratycznych podstawach państwo Polskie; (oklaski).

6 września 1944 roku, dzień dekretu o reformie rolnej, w którym zlikwidowane zostało obszarnictwo i ugruntowane prawo indywidualnej chłopskiej gospodarki; (oklaski)

2 stycznia 1946 roku, dzień ustawowej likwidacji trustów i karteli, dzień likwidacji wyzysku wielkich kapitalistów i bankierów, dzień ujęcia przez państwo podstawowych gałęzi gospodarki narodowej, dzień ugruntowania praw spółdzielczości i dzień określenia ram inicjatywy prywatnej. (oklaski).

Te trzy daty wyznaczają podstawy gospodarczo ustrojowe Polski Demokratycznej. W oparciu o te podstawy z całą energią, przedsiębiorczością, wytrzymałością i ofiarnością, na jakie nas stać, budować będziemy wielki gmach polskiej narodowej gospodarki.

I mimo wszystkie trudności, przeciwieństwa i przeszkody zbudujemy go! (Długotrwałe oklaski).

Rozstrzygną się losy generała Franco

PARYŻ. 2. 1. Narady pomiędzy ministrami spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii, St. Zjednoczonych i Francji w sprawie rządów gen. Franco w Hiszpanii, odbędą się w Londynie jednocześnie ze zgromadzeniem Organizacji Narodów Zjednoczonych. Rzecznik francuskiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył, że Francja nie podejmie w tej sprawie żadnych kroków samodzielnych, gdyż skutecznem będzie tylko wystąpienie, poparte autorytetem trzech mocarstw

LONDYN. 2. 1. W Londynie przebywają obecnie przywódcy demokratycznych ugrupowań hiszpańskich, m. in. dr. Juan Negrin, Fernando de Los Rios i Indaecio Prieto. Prowadzą oni rozmowy na temat rozszerzenia bazy hiszpańskiego rządu republikańskiego na emigracji, przez włączenie do niego wszystkich grup demokratycznych. Tego rodzaju posunięcie dałoby możność sojusznikom przeciwstawienia reprezentowanego rządu republikańskiego rządowi gen. Franco. Przywódcy republikańscy odbyli już na ten temat rozmowy z departamentem stanu w Waszyngtonie. Oczekiwali oni obecnie na przyjazd ministra spraw zagranicznych Wielkiej Brytanii Bevina, aby przedłożyć mu swe propozycje.

NOWY JORK. 2. 1. Rząd gen. Franco wydał oświadczenie, które jest odpowiedzią na zainicjonowaną przez Francję akcję wielkich mocarstw wymierzoną przeciwko reżimowi panującemu obecnie w Hiszpanii. Oświadczenie podkreśla, że Hiszpania nie ścierpi obcej ingerencji w swoje sprawy wewnętrzne. Cała ta akcja skierowana przeciwko Hiszpanii ma na celu — głosi komunikat rządu hiszpańskiego — oderwanie uwagi świata od bardziej istotnych problemów. Następnie komunikat rządu hiszpańskiego oskarża komunistów o usiłowanie obniżenia prestiżu rządu hiszpańskiego w oczach zagranicy.

Komitet Hiszpańskiej Partii Komunistycznej w Paryżu skierował pismo do innych hiszpańskich partii politycznych przebywających na emigracji. Pismo partii komunistycznej wzywa inne partie hiszpańske do utworzenia hiszpańskiego rządu jedności narodowej. Szef obecnego hiszpańskiego rządu emigracyjnego w Meksyku Jose Giral oświadczył, że wezwanie komunistów będzie przez rząd rozważone.

Uspokojenie w Indonezji

LONDYN. (PAP). Rozmowy pomiędzy premierem brytyjskim Attlee i premierem holenderskim Schremerhornem na temat sytuacji na Jawie, wyjaśniły szereg nieroztrzygniętych dotychczas kwestii. Premier holenderski oświadczył, że władze holenderskie zdecydowane są rozwiązać problem indonezyjski, zgodnie z zasadami statutu Organizacji Narodów Zjednoczonych. Rząd holenderski pozostaje w stałym kontakcie z przewódcami indonezyjskimi. Natychmiast po zakończeniu rozmów londyńskich, odbędzie się konferencja przedstawicieli rządu holenderskiego z przewódcami powstańczego rządu jawajskiego, na której rząd holenderski wysunie konkretne propozycje likwidacji konfliktu. Korespondent Reutera donosi z Batawii, że przewódcy jawajscy a zwłaszcza ich umiarkowane skrzydło z premierem dr. Sjarir na czele, wyrażają tendencje pojednawcze pod adresem władz brytyjskich. Ostatnio dowódca wojsk brytyjskich na Jawie, gen. Chrystison, zaproponował rządowi jawajskiemu, aby oddał do jego dyspozycji swoje wojska, celem utrzymania na wyspie porządku. Ze strony brytyjskiej istnieje dążność do załatwienia sprawy w sposób, aby uwzględnić życzenie przewódców jawajskich, nie przynosząc równocześnie szkody Holandii.

Innodezyjski premier republikański, dr. Sutan Sjarir oświadczył, iż w zasadzie zgodzi się z propozycjami zaprowadzenia porządku na zachodzie Jawy, przedstawionymi przez przedstawicieli Wielkej Brytanii.

Przemówienie prezydenta Trumana

WASZYNGTON. 3. 1. Do Waszyngtonu przybył prezydent Truman, który odbył kilkudniową wycieczkę jachtem.

Dziś prezydent Truman wygłosi prawdopodobnie przemówienie przez radio. Przypuszcza się tu, że przemówienie to będzie poświęcone polityce zagranicznej Stanów Zjednoczonych.

Poraz pierwszy przemówienie prezydenta będzie transmitowane przez aparaturę telewizyjną.

Podziękowanie Prezydenta

WARSZAWA. 3. 1. Prezydent Krajowej Rady Narodowej ob. Bierut składa serdeczne podziękowanie wszystkim urzędom, instytucjom, związkom, stowarzyszeniom, organizacjom i osobom prywatnym za przesłane życzenia świąteczne i noworoczne, składając jednocześnie wszystkim życzenia szczęśliwego i pomyślnego Nowego 1946 Roku.

Przed sesją ONZ

LONDYN. 3. 1. Na lotnisko londyńskie przybyły delegacje grecka i jugosłowiańska, które wezmą udział w zbliżającej się sesji Organizacji Narodów Zjednoczonych. Na sesję przybędzie również szef sztabu wojskowego rządu Czungkinskiego. Emigracyjny rząd republikańskiej Hiszpanii oświadczył, że na sesję wydeleguje swego obserwatora.

W środę król Jerzy wyda przyjęcie dla wszystkich delegacji.

W pierwszym dniu obrad wygłoszą przemówienia lord Bevin i premier Attlee.

Bojkot towarów żydowskich

LONDYN. 3.1. Rząd Iraku oświadczył, że wprowadza w życie decyzję Ligi Panarabskiej o bojkocie towarów wyprodukowanych przez Żydów w Palestynie. Podobną decyzję powzięły już Arabia i Egipt.

W Jerozolimie władze angielskie aresztowały do tego czasu 5 tysięcy osób, podejrzanych o branie udziału w zamachach terrorystycznych.

O reorganizację rządu

BUKARESZT. 3. 1. Komisja Międzysojusznicza w składzie: zastępcy Komisarza Ludowego do Spraw Zagranicznych — Wyszyńskiego, ambasadora Harrimana i ambasadora Kerra, została przyjęta przez króla Michała. Na godzinnej konferencji omówiono sprawę reorganizacji rządu. Ponadto Komisja przeprowadziła rozmowy z przedstawicielami tych stronnictw demokratycznych, które do tego czasu nie wchodzą w skład rządu. Prace Komisji potrwają około tygodnia.

Hitlerowcy w obozach

LONDYN. 3. 1. Agencja Reutera donosi, że w angielskiej strefie okupacyjnej znajduje się w obozach około 53 tysiące internowanych hitlerowców. Liczba ta jest rezultatem kampanii zdążającej do oczyszczenia życia niemieckiego z hitlerowców.

Jak długo aresztowani będą przebywać w obozach nie ustalono jeszcze.

„Mein Kampf“ na stole oskarżenia

NORYMBERGA. 3. 1. W dniu wczorajszym został wznowiony po ferjach świątecznych proces w Norymberdze.

Na pierwszej tegorocznej sesji zeznawał niejaki Breige o masowych mordach Żydów w Dubnie. Według jego zeznań zostało tam zamordowanych 5 tysięcy Żydów — starców, kobiet i dzieci.

NORYMBERGA. 3. 1. Oskarżenie organizacji hitlerowskich zostało ukończone. W dniu dzisiejszym i jutrzejszym prokuratorzy przystąpią do oskarżenia niemieckiego sztabu wojennego, a nadto zostanie omówiona książka Hitlera „Mein Kampf“.

Po ukończeniu powyższego prokuratorzy przejdą do oskarżenia poszczególnych osób znajdujących się na ławie oskarżonych.

Wyrok śmierci wykonany

KRAKÓW. 1. 1. W dniu wczorajszym został wykonany wyrok śmierci na dwóch fałszerzach: Tedeuszu Kucharskim i Ferdynandzie Paluszko. Skazani fałszowali 500 złotowe banknoty państwowe.

Bezrobocie w Kanadzie

OTTAWA. 3. 1. Jak doniosło Ministerstwo Pracy liczba bezrobotnych w Kanadzie wynosi obecnie 96,000. Liczba ta wzrosła o 25 tysięcy bezrobotnych w porównaniu z okresem sprzed dwóch tygodni.

Dookoła świata

GDYNIA. 3. 1. — Jeden z polskich transoceanicznych statków towarowych s/s Bałtyk w ciągu ostatnich miesięcy odbył piękną podróż dookoła świata. W czasie tej podróży s/s Bałtyk przywiózł duży ładunek dostaw wojennych z jednego z portów atlantyskich Ameryki przez kanał Panamski i Pacyfik do Australii. S/s Bałtyk jest pierwszym polskim statkim handlowym, który przepłynął kanał Panamski z ładunkiem. Przed „Bałtykiem“ bandera polska w kanale pokazała się tylko raz, gdy przepłynął go statek szkolny „Dar Pomorza“ w 1935 roku.

Z POMORZA

GRUDZIĄDZ. Komitet Odbudowy Wsi, którego zadaniem jest uaktywnienie życia gospodarczego na wsi, uzyskał na cele remontu zniszczonych budynków, względnie pobudowanie — tam gdzie zachodzi konieczna potrzeba — nowych, kredyt w wysokości 420.000.— zł.

Mimo powiadomienia o tym rolników przez Pow. Zarząd Samopomocy Chłopskiej, dotychczas zaledwie tylko czterech obywateli złożyło wnioski o pożyczkę, którą też otrzymali.

Powiat jest zniszczony. Większość budynków w opłakanym stanie. To też niezrozumiałe się wydaje dlaczego gospodarze, z taką opieszałością czy też niewytłomaczoną obawą do sprawy tej podchodzą.

Zaznaczamy, że obok uzyskania pożyczki w gotówce, kredytobiorcom przysługuje prawo otrzymania towarów w naturze jak: lepniku, gwoździ, papy dachowej, drzewa budulcowego, cegły, wapna, smoły, oraz cementu.

Wnioski o pożyczkę jak i towary należy składać do Zarządu Samopomocy Chłopskiej w Grudziądzu, wzgl. do Przewodniczącego Komisji Odbudowy Wsi ob. Musiała — Prezesa Pow. Rady Narodowej (Starostwo).

Wnioski muszą być poświadczone przez Prezesa gminnej Samopomocy Chłopskiej i miejscowego wójta.

Korzystajcie więc z dogodnych warunków pomocy i czasu zimowego, który obecnie na remont jest najbardziej odpowiedni.

CHEŁMNO. Przybył do Chełmna pierwszy transport koni z UNRRA złożony z 92 sztuk.

Rozdziałem między najbardziej potrzebujących, zajmie się Pow. Urząd Ziemski.

Ze względu na brak koni w powiecie transport wzbudził zrozumiałe ożywienie.

CHEŁMNO. W dniu 16 grudnia 1945 r. dokonano około godziny 20-ej przy drodze Chełmno — Osnowo mordu na osobie funcjonariusza Pow. Milicji Obyw. Michoja Edwarda.

Mordu dokonał w celach rabunkowych (płaszcz skórzany, buty i spodnie) niejaki Perekińczuk Edward. Kilkoma uderzeniami butelką w tył głowy, a następnie nieprzytomnego zmasakrował obłamaną szyjką butelki i nożem. Sprawcę przychwycono i osadzono w areszcie śledczym, następnego dnia po dokonaniu mordu. Szczegóły ze względu na toczące się śledztwo nie będą ujawnione.

Z KUJAW

Piaski

W wędrówce służbowej po powiecie włocławskim napotykałem niemal wszędzie na negatywne ustosunkowanie się rolników do sprawy tak ważnej, jak świadczenia rzeczowe. Wszędzie słyszałem tylko ubolewania: niema tego, a brak tego, a to się nie urodziło i t. d. Zdawaćby się mogło, że trzeba zacząć młócić w mieście aby zaopatrzyć chlebem wszystkie wsie w powiecie. Dopiero energiczna interwencja Starostwa Powiatowego i Inspektoratu Świadczeń Rzeczowych pobudziła cokolwiek ospałych do pracy i co dziwniejsze, niektórzy zapomnieli że im się nic nie urodziło, skutek był taki, że żony śpieszących do pracy we Włocławku, przestały wystawać w „ogonkach" po 3 - 4 godziny za chlebem

Interwencja ta nie dotyczyła gminy Piaski, która bez specjalnego nacisku czynników wyższych zadała kłam wyżej wspomnianym ubolewaniom. Obywatele tej gminy z energicznym Wójtem i młodym Sekretarzem oraz kierownikiem Spółdzielni na czele, oświadczyli na odprawie sołtysów w dn. 21. XII: jest ciężko ale nie ustaniemy w pracy dla dobra Rzeczypospolitej. Dowodem tego jest zawsze zapełniony punkt zsypu zbożem kontyngentowym. Gmina Piaski i jej obywatele mają jeszcze jeden czyn, który należałoby naśladować. A mianowicie: święta Bożego Narodzenia, pierwsze w Wolnej, Demokratycznej Polsce, postanowili uczcić miłością do polskiego żołnierza, Niżej wymienieni obywatele:

Wójt ob. Zaleski Bolesław, Sekretarz ob. Jabłoński Józef, Kier. Szkoły ob. Jasiński Antoni, Kier. Spółdz. ob. Wiecławski Stefan przeprowadzili energiczną zbiórkę w naturze i gotówce na terenie swojej gminy; zbiórka dała następujące wyniki: żyta 204 kg. jęczmienia 34 kg, jajek 11 szt., masła 0,5 kg. słoniny 2,20 kg. mąki żytniej 3 kg. drobiu (kur) 2 szt., gotówką 12155 zł.

W dniu 21. XII. 45 r. na zebraniu organizacyjnym Tow. Przyjaciół Żołnierza wyłonił się tymczasowy Zarząd w osobach: Przewodniczący kier. szkoły pow. ob. Jasiński Antoni, Sekretarz ob. Balcerski Stefan, Skarbnik ob. Wiecławski Stefan.

Z powyższego wynika, że obywatele gminy Piaski zrozumieli swój obowiązek. Należy im życzyć, aby nie ustawali w swej pięknej, obywatelskiej pracy i nadal świecili przykładem.

Kronika

Dyżury aptek: Dziś na Starym Rynku KINA „Bałtyk" i „Polonia" Dziś film francuski p. t. **Powrót do życia**	Kalendarzyk słowiański Dobromierza **Słońce:** wschód o godzinie 7.45, zachód o godzinie 15.37	**Dzisiaj STYCZNIA 4 PIĄTEK** Tytusa, Izabeli

Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Zarząd Miejski m. Włocławka dziękują przedstawicielom Partii Politycznych, władz i instytucji społecznych jak również poszczególnym obywatelom m. Włocławka za przesłane życzenia świąteczne i noworoczne.

Wzamian powinszowań Prezydium Miejskiej Rady Narodowej i Zarząd Miejski miasta Włocławka składają Zł. 1000 na cele Miejskiej Opieki Społecznej.

Zarząd Miejski m. Włocławka — *Prezydium Miejskiej Rady Narodowej m. Włocławka*

W lusterku

O—FRANKO—WANIE

Franck—frankowi nie równy — uparcie to twierdzę
lepszy ten francuski, marny w Norymberdze;
jeden jest podstawą francuskiej waluty;
generalbandyta — Franck ze czci wyzuty...

Ten z Gubernatorstwa drań do szpiku tkanki
nie wart jest tamtego nawet i ćwierć franka...
...Kiedy zaś o frankach mamy pogadankę,
ciekawe jak się czuje ten hyszpański Franco?

AGAPIT

W sprawie świadczeń rzeczowych. W dniu 2 stycznia odbył się we Włocławku zjazd w sprawie świadczeń rzeczowych, na którym byli obecni przedstawiciele województwa.

Zanim podamy dokładne sprawozdanie, zaznaczyć należy, że przedstawiciele województwa przybyli na teren powiatu naszego w celu zbadania sprawności akcji świadczeń rzeczowych. Posiadają oni pełnomocnictwa upoważniające do oddawania w ręce sądów specjalnych tych, którzy przez bądź opieszałość, bądź też przez niedbalstwo nie wypełnili obowiązku obywatela-Polaka. Winnym grożą surowe kary.

Zebranie informacyjne w Zrzeszeniu Właścicieli Nieruchomości. Zarząd Zrzeszenia Właścicieli Nieruchomości m. Włocławka podaje do ogólnej wiadomości pp. Członków, że w dniu 8 stycznia odbędzie się zebranie informacyjne w sali Rady Związków Zawodowych (Muzeum), na II piętrze

„Opłatek harcerski". W sali aktowej SS. Urszulanek w dniu 22 grudnia zgromadziło się 15 drużyn żeńskich, — przedstawiciele władz i zaproszeni goście.

Na wstępie Komendantka harcerstwa Maria Woźnicka poprosiła obyw. Starostę do zapalenia pierwszej świeczki na choince, jako symbolu wiecznego ognia i nieustannej pracy. Skolei zabrali głos obyw. Starosta Karolak i komendantka Maria Woźnicka, podkreślając znaczenie tej pierwszej gwiazdki w wolnej Polsce.

Dla zachowania tradycji nastąpiło wspólne podzielenie się opłatkiem z zaproszonymi gośćmi i przedstawicielami harcerzy i harcerek.

Po wzajemnej wymianie życzeń wszyscy zajęli swoje miejsca i nastąpiły kolejne produkcje drużyn, — deklamacje — przeplatane chóralnym śpiewem, jasełka z szopką Betlejemską, tańce i kolędy.

Skolei hufcowa dhna Regina Matuszkiewicz odczytała rozkaz komendantki, w którym znajdowały się nażwiska harcerek poszczególnych drużyn, wyróżnionych specjalnie za pracę i dobre sprawowanie.

Okazało się, że harcerki w miesiącu grudniu w akcji gwiazdkowej osiągnęły znaczne wyniki.

Na terenie prawie wszystkich sierocińców i przedszkoli w Włocławku urządzono choinkę, — przygotowano paczki z żywnością i odzieżą.

Poza tem niektóre drużyny współnie z zarządem szkół współpracowały w organizowaniu tej uroczystości. Prócz tego ubrano szereg choinek dla żołnierzy i współpracowano z komitetem Opieki Społecznej w przygotowaniu paczek dla najbiedniejszej dziatwy szkół powszechnych.

Niektóre drużyny przygotowywały paczki dla najbiedniejszych rodzin, nie zapomniano również wysłać paczki na Śląsk Cieszyński.

Po odczytaniu sprawozdania nastąpiło uroczyste wręczenie lilijek i podarunków dla drużyn w postaci apteczek polowych, książek, albumów itp. praktycznych podarunków.

Po odśpiewaniu modlitwy harcerskiej drużyny kolejno rozeszły się do domów.

ZŁOŻONE OFIARY:

Bank Gospodarstwa Krajowego i pracownicy na „Caritas" — 400 zł.

Redakcja i Administracja: WŁOCŁAWEK, Ul. BRZESKA 4. Telefon Nr. 11-26. REDAKTOR A. TURCZYNOWICZ.
Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się E—08805

OGŁOSZENIA PRZYJMUJE ADMINISTRACJA codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godzinach od 8 do 12 i od 2 do 5-ej. W soboty od 8 do 12.

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł. Urzędowe, przetargi, nekrologi: 1 mm. szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł.
Za terminowy druk ogłoszeń Admn. nie odpowiada.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA 40 zł., z przesyłką pocztową 45 zł.

WYDAWCA: POWIATOWA RADA NARODOWA WE WŁOCŁAWKU. Drukarnia Diecezjalna, Włocławek, Brzeska 4. Odpow. za pismo: Kolegium Redakcyjne.